

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Fysik 1b1

Tema: Energins former

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Lektionens syfte är att utforska de olika formerna av energi, såsom rörelseenergi och potentiell energi, samt att förstå energins bevarandeprincip och hur energi kan omvandlas från en form till en annan.

Kunskapskrav

Eleven ska kunna beskriva och förklara skillnader mellan olika energiformer och ge exempel på energitransformationer i naturen och tekniken.

Lärarledda instruktioner

Introduktion till energiformer (10 min)

- Definiera de grundläggande energiformerna: kinetisk (rörelseenergi) och potentiell energi.
- Ge exempel på dessa energiformer i vardagen.
- Diskutera enheterna för energi (Joule).

Rörelseenergi (15 min)

- Förklara hur rörelseenergi beror på massan av ett föremål och dess hastighet (formeln $KE = 1/2 mv^2$).
- Genomföra exempelräkningar för att illustrera konceptet.
- Diskutera hur rörelseenergi kan omvandlas till andra energiformer.

Potentiell energi (15 min)

- Presentera potentiell energi och hur den beror på föremålets läge (formeln $PE = mgh$).
- Ge exempel på hur potentiell energi lagras och kan omvandlas till rörelseenergi.
- Genomföra exempelräkningar för att illustrera detta begrepp.

Energins bevarandeprincip (10 min)

- Förklara och diskutera energins bevarandeprincip: energi kan inte skapas eller förstöras, bara omvandlas.
- Ge konkreta exempel på energitransformationer, som exempelvis energikretsloppet i naturen.
- Diskutera hur denna princip är central i fysiken.

Aktivitet

Eleverna delas in i grupper och får bygga en enkel energimodell, exempelvis en pendel eller en vågrutsystem (som en gunga), för att visa hur potentiell energi och rörelseenergi omvandlas. De ska observera och dokumentera energiförändringar under experimentets genomförande. Grupperna presenterar sina resultat och diskuterar energitransformationerna som observerats.

Exit-ticket

- Vad är kinetisk energi och hur beräknas den? (Kinetisk energi är rörelseenergi och beräknas med formeln $KE = 1/2 mv^2$.)
- Definiera potentiell energi. (Potentiell energi är lagrad energi som beror på ett objekts läge, beräknas med $PE = mgh$.)
- Vad säger energins bevarandeprincip? (Energi kan inte skapas eller förstöras, endast omvandlas.)
- Ge ett exempel på energitransformation. (Exempelvis när en pendel svänger, omvandlas potentiell energi till kinetisk energi och vice versa.)
- Varför är det viktigt att förstå energins former i fysiken? (Det hjälper oss att analysera och förutsäga energiflöden i system och ger oss grund för att förstå olika fysikaliska fenomen.)

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en rapport där de beskriver ett energisystem, exempelvis en bro eller en damm, och hur energin omvandlas i detta system. De ska inkludera skisser och förklaringar.

Citat

“Energi kan inte skapas eller förstöras, den kan bara omvandlas från en form till en annan.” – Albert Einstein (1879-1955). Detta citat relaterar till lektionen genom att påminna oss om den fundamentala principen om energins natur.

Tags: [Lektion](#)